

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 97

Niedziela, 26 — poniedziałek, 27 kwietnia 1942 r.

Rok II

17 „Hurricane” zestrzelono na Wschodzie

Zwycięskie starcie na Kanale

Z KWATERY GŁÓWNEJ FURRERA, 25. 4. — Naczelną Komendę Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje:

Na froncie wschodnim odparto lokalne natarcie nieprzyjacielskie. Własne operacje zaczepne uwienczone były pomyślnym skutkiem. Lotnictwo bombardowało skutecznie urządzenia portowe na wybrzeżu kaukaskim i na wybrzeżu Morza Azowskiego, jak również sowieckie drogi dojazdowe. W czasie ataków niemieckich samolotów bojowych na Murmańsk, o których doniesiono już uprzednio, zestrzeliły konwojujące myśliwce w czasie zaciętych walk powietrznych, 18 samolotów nieprzyjacielskich, w tym 17 typu Hurricane.

Samoloty włoskie zaatakowały niespodziewanie w dniu 23 kwietnia, pewne lotnisko sowieckie i zniszczyły 9 samolotów nieprzyjacielskich na ziemi.

W Afryce Północnej w następnym zły warunków atmosferycznych tylko nieznaczna działalność wywiadowca.

Ataki powietrzne na urządzenia wojskowe i lotniska wyspy Malty były kontynuowane w ciągu dnia i nocy. Większa ilość bomb ciężkiego kalibru spowodowała nowe znaczne zniszczenia.

Na Kanale starły się lekkie ochronne siły zbrojne marynarki wojennej w nocy na 24 kwietnia z kontrtorpedowcami i łodziami pościgowymi nieprzyjaciela. Jeden brytyjski kontrtorpedowiec uszkodzony z małej odległości ogniem artyleryjskim, po czym nieprzyjaciel wycofał się z walki. W dniu wczorajszym myśliwce niemieckie zestrzeliły nad

wybrzeżem Kanalu w walkach powietrznych z silnymi brytyjskimi zespołami myśliwskimi 8 nieprzyjacielskich samolotów.

Lekkie niemieckie samoloty bojowe zaatakowały w ciągu dnia fabryki i urządzenia zaopatrzeniowe w południowej Anglii przy pomocy bomb oraz broni pokładowej.

W odwecie za powtarzające się ataki angielskie na miasta niemieckie zostało zbombardowane z poważnymi rezultatami miasto Exeter, leżące u południowych wybrzeży Anglii.

Bombowce brytyjskie zaatakowały w nocy na 25 kwietnia dzielnicę mieszkalną w mieście Rostock. Ludność cywilna poniosła straty w zabitych i rannych. Pewna ilość domów mieszkalnych, gmachów zawierających dzieła sztuki oraz instytucji dobroczynnych została zniszczona lub uszkodzona. Zestrzelono dwa z atakujących bombowców.

Podoficer Rudolf Müller odniósł w walkach powietrznych koło Murmańska w jednym dniu 5 zwycięstw powietrznych.

Fiński komunikat wojenny

HELSINKI, 25. 4. — Na wszystkich frontach panowała tylko nieznaczna działalność bojowa. Na przesmyku Aunus oddziały fińskie ukończyły oczyszczanie przedpola swych pozycji.

Komunikat włoski

RZYM, 25. 4. — Włoski komunikat wojenny brzmi następująco: Na froncie Cyrenaiki starcia wysuniętych oddziałów miały przebieg korzystny dla wojsk Osi. Jeden z włoskich samolotów wywiadowczych spowodował pociskami pożar jednego samolotu typu Blenheim, uszkodzonego już przedtem i zmuszonego do lądowania wśród linii włoskich.

Samoloty angielskie bombardowały Benghasi, przy czym wśród ludności muzułmańskiej sanotowano dwóch zabitych i dwóch rannych.

Znaczne eskadry lotnicze przeprowadzały ponowne zacięte ataki przeciwko Malcie, wyrządzając ciężkie szkody w bazach lotniczych i flotowych wyspy. W walkach powietrznych z myśliwcami niemieckimi utraciło lotnictwo angielskie 5 samolotów typu Spitfire i jeden typu Hurricane.

Anglicy przeprowadzili w ubiegłej nocy dwa naloty na Comiso, przy czym nie zanotowano żadnych wyrządzonych szkód, ani ofiar. Dwa bombowce biorące udział w akcji zestrzeliła artyleria przeciwlotnicza w okolicy Vittoria i Acata. Bomby zrzucone nad Vittoria (Ragusa) zraniły jedno dziecko, uszkadzając kilka budynków.

Tylko 8 minut znajdowali się Anglicy w Boulogne

BERLIN, 25. 4. — Bezsukcesna próba wysadzenia wojsk brytyjskich na francuskim wybrzeżu Kanalu la Manche, na południe od Boulogne, została dzięki czujności żołnierzy niemieckich zlikwidowana w zarodku. Zaledwie przez 8 minut znajdowali się Anglicy na wybrzeżu Boulogne. Następnie cofnęli się z największym pośpiechem na swoje statki. W związku z tym Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z miarodajnej strony wojskowej następują-

ce uzupełniające szczegóły: Żołnierze brytyjscy zostali zauważeni w czasie próby przecięcia zasieków kolczastych na wybrzeżu. Około 50 Anglików, znajdujących się na brzegu, otwarło następnie chaotyczny ogień karabinowy. W chwilę później żołnierze brytyjscy znaleźli się już w blasku reflektorów, skierowanych na nich z niemieckich ziemianek i bunkrów. Ogień karabinowy maszynowych zgotował krwawe przyjęcie dla żołnierzy angielskich. Rzucili się oni niezwłocznie do ucieczki; chroniąc

się na dwa ścigacze, stojące w odległości około 100 m. od brzegu. Wznosząca się chmura sztucznej mgły snaczyła drogę ich ucieczki. Wkrótce potem ścigacze niemieckie dopadły jednostki angielskie, które cofnęły się w stronę morza. O brzasku dnia przed zasiekami kolczastymi znalezione broń i sprzęt wojenny, porzucone przez Anglików w czasie ich pospiesznej ucieczki. Wśród żołnierzy angielskich byli najwidoczniej ranni, jak o tem świadczą ślady krwi, prowadzące ku brzegowi morza.

Bolszewicy srożą się w Iranie

RZYM, 25. 4. — Pisma tureckie przynoszą szczegóły o gwałtach wojsk sowieckich wobec ludności irańskiej. Wojska sowieckie, wtargnąwszy do miasta Urmia, w Azerbejdżanie, zniszczyły około 8000 sklepów i bazarów, w okolicach miasta zaś zniszczyły całe zbiory. Z małych wiosek pouprawdzali bolszewicy bydło, jedyne bogactwo jego właścicieli. W mieście Urmia bolszewicy wynordowali ponad 1000 osób, pozostawiając z miasta tylko kupę gruzów.

Pomoc U. S. A. dla Sowietów — względna

MADRYT, 25. 4. — Rzecznikiem w sprawie pomocy aliantów dla Sowietów mianował Stalin nie Majskiego w Londynie, lecz Litwinowa w Waszyngtonie. Ostatnio sawiódła także nadzieja na pomoc z Ameryki, Roosevelt oświadczył bowiem, że dopiero za 8 lata będzie gotowy z dobrojeniem. Z jasnego przedstawienia sprawy przez Amerykę wynika, że ani Anglia, ani Ameryka nie mają zamiaru poświęcać się dla Sowietów.

Minister Riccardi o froncie gospodarczym

RZYM, 25. 4. — Włoski minister handlu zagranicznego, Riccardi, mówił w czwartek na temat „Trzeciego Frontu” gospodarczego w czasach wojennych. Front gospodarczy Włoch — mówił minister — jest silny teras tak samo, jak i przedtem. Minister Riccardi poruszył następnie problem walut, wyswołonych od paritetu złota i w związku z tym podkreślił, że waluty mocarstw Pakta Trzech, regulowane przez państwo i gwarantowane przez politykę cen, a oparte na stosunku pomiędzy obrotami środków płatniczych i produkcją dóbr, będą walutami przyszłości.

OSTOJA STANÓW ZJEDNOCZONYCH NA PACYFIKU

Port i twierdza Stanów Zjednoczonych Pearl Harbour, zwana „Gibraltarem Pacyfiku”, zaś po drugą nocą nalocie japońskim w pierwszym dniu wojny 8 grudnia 1941 — „Amerykańską Dunkierką”. (J. artykułu „Gdy w Honolulu...” na str. 6).

Walki na Panay zakończono

Amerykanie zniszczyli Cebu i Ilo-Ilo

TOKIO, 25. 4. — Oddziały japońskie na wyspie Panay w pościgu za pobitymi oddziałami amerykańskimi zdobyły wczoraj góry Jinkitt i Bilbigan, spychając Amerykanów w kierunku góry Baloy. Meldunki z frontu donoszą, że Amerykanie stracili ochotę do walki. Gdzie tylko mogą, odłączają się od swych oddziałów i usiłują uniknąć dostania się do niewoli przez wdzianie ubrania cywilnego.

Wojska amerykańskie pozostałe na górze Baloy ocenia się najwyżej na 500 do 600 ludzi. Ich siła oporu jest niezwykle znikoma. W ten sposób walki na wyspie Panay w istocie zostały zakończone.

PANAY, 25. 4. — Japońskie siły zbrojne operujące na wyspie Panay ukończyły w czwartek swą akcję oczyszczającą. Wszystkie punkty kluczowe na linii wybrzeży pomiędzy San Jose, Ilo-Ilo i Capiz znajdują się pod kontrolą wojsk japońskich.

TOKIO, 25. 4. — W związku z wiadomościami o zupełnym spaleniu Cebu, drugiego co do wielkości miasta na Filipinach, agencja Domei donosi uzupełniająco, że wojska amerykańskie przed swą ucieczką wzniciły pożary we wszystkich składach towarowych, magazynach benzyny i mieszkaniach Filipinczyków, jakie napotkały na swej drodze. Ponadto żołnierze amerykańscy wysadzili rezerwuary z wodą i zniszczyli sprzęt

do gaszenia ognia, wskutek czego ogień szerzył się z przerażającą szybkością i w krótkim czasie niemal doszczętnie zniszczył miasto. Miejsca ludność, której mieszkania zostały spalone przez Amerykanów, cierpi obecnie dotkliwie z powodu braku wody do picia.

PANAY, 25. 4. — Według wiadomości z Ilo-Ilo, dwie trzecie tego miasta, w tym najważniejszą i najbardziej kwitnącą dzielnicę miejską podпалиło około 250 żołnierzy północno-amerykańskich przed wysadzeniem wojsk japońskich. Wskutek tej

taktyki bezmyślnego niszczenia, powiadane przez prasę angielską i amerykańską jeszcze od czasu obecnej większej części ludności Ilo pozostała bez dachu nad głową.

Dalsze posiłki na wyspy Azory

LIZBONA, 25. 4. — Dalszy transport wojsk portugalskich zaokrętowano na parowcu „Quanza” dla wzmocnienia garnizonu na wyspach Zielonego Przylądka.

Ataki lotnictwa japońskiego na Chiny

SZANGHAJ, 25. 4. — 32 samoloty lądowej armii japońskiej podjęły ataki o bardzo szerokim zasięgu na prowincje Kiang-tse i Czekiang. 19 samolotów japońskich bombardowało różne punkty w Kiang-tse, utrzymując miasto Kiang, tymczasową stolicę Kiang-tse, przez cały dzień w stanie alarmu przeciwlotniczego. Był to czwarty kolejny dzień ataku japońskiego na Kiang-tse. W ubiegłych trzech dniach bombowce japońskie były nad miastami Czekiang.

SZANGHAJ, 25. 4. — Północno-amerykański samolot bombowy wyrzucił 200 bomb na Szanghaju.

Wiadomość podał sprawozdawca armii japońskiej.

Szykan brytyjskie wob - Tu

BERNO Według rząd tur... stawiene... lem zyska... z pary zapłacony... już od szeregu miesięcy w Basra i Bagdadzie, gdzie zostały zablokowane. Turcja prowadziła w tej sprawie już wielokrotnie bezskuteczne rokowania.

Marzenia ściętej głowy

Żydzi chcieliby uczestniczyć w konferencji pokojowej

Żydzi posiadają wszelkie cechy pasożytów, ułatwiające im żerowanie na obcych społeczeństwach. Po-

ludzi, a walcząc pod dowództwem brytyjskim. Plan ten nie doszedł do skutku. Mimo iż wyłano morze słów

nym jest, że Żydzi pragną uniknąć jakiegokolwiek czynnego udziału w walce

Ambleje polityczne Żydów w państwach kapitalistycznych nie zostały uwiecznione lepszymi rezultatami.

W lipcu 1940 r. Żabotyński wysunął żądanie utworzenia odrębnej armii żydowskiej, liczącej 100.000

Przed kilku dniami przybył do Londynu rabin amerykański, Abba Hillel Silver, rzekomo pod pozorem

VICHY, 25. 4. — Szef rządu francuskiego, Laval, wygłosił przemówienie przez radio.

W dalszym ciągu Laval stwierdził, że od swego wkroczenia na arenę życia publicznego stale dążył do

Gigantyczne walki, jakie Niemcy prowadzą przeciw bolszewizmowi, od-

Wydajność Cukrowni w Chodorowie

LWÓW, 25. 4. — Z chwałą wyczenia Galicji, w obrębie granic Gen. Gub. znalazły się trzy cukrownie,

nowocześniejsze urządzenia techniczne, wzrosła z 8.000 cetrnarów na 14.000 cetrnarów.

Wyniki ciągnięcia loterii liczbowej z 25. 4.

przedstawiają się następująco: Pierwsze wywołanie — 62, drugie — 21, trzecie — 24, czwarte — 20, piąte — 64.

Laval o swej roli we Francji i o swym stosunku do Niemiec

W nowej Europie wprowadził się wszędzie socjalizm z uwzględnieniem różnic charakteru europejskiej rodziny narodów.

Nominacja Laval'a zaskoczyła władców angielskich i amerykańskich

GENEWA, 25. 4. — Powierzenie Lavalowi przez marsz. Petain'a szefostwa gabinetu wywołało w opinii prasie tak angielskiej jak amerykańskiej rozległe echo.

szym czasie, jeszcze w tym roku, „armia wolnościowa“ wylądowała na ziemi francuskiej.

KUPNO SPRZEDAŻ... DWIE koldry brokiew... POSZUKUJE... UWAGI! Każda realność...

WĘGIEL do prasowania, błoty... GRAMOFONY... PARCELE budowlane... ZNACZKI POCZTOWE...

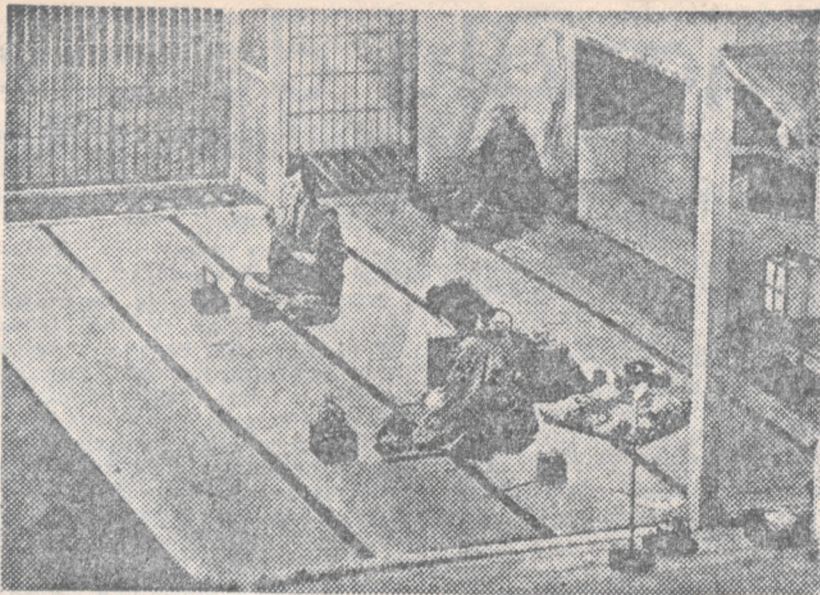
FORTEPIAN... FLASZKI APTECZNE... KUCHENKI elektryczne... SPRZEDAM cmentarnie...

WÓZEK sportowy... MAGIEL korbowy... KUPIĘ mieszkanie... KUPIĘ mieszkanie...

KUPIĘ mieszkanie... KUPIĘ mieszkanie... KUPIĘ mieszkanie... KUPIĘ mieszkanie...

Aktor i teatr w Japonii

Teatr japoński powstał w XII wieku nowej ery. Początki jego sięgają rytualnych ceremonii w świątyniach buddyjskich, gdzie tańczono tańce maskowy; maski miały prawo obywatelstwa w teatrze japońskim i później kiedy stworzono pierwszy teatr świecki i pierwsze dwie sztuki japońskie „Sarigaki“ i „Dengaki“. W związku swym teatr japoński

JEDNA ZE SCEN DRAMATU

świątyni szintyjskiej w Kioto, Kini. Kini grała role rycerzy i bohaterów i stale chodziła w stroju męskim, pozostawiając szaty niewieście swemu małżonkowi. Sława tej pary pociągnęła za sobą licznych naśladowców.

Kioto miało 7 teatrów Shiba. W tym czasie zabłysł talent wielkiego aktora japońskiego Iszikawy Dandziro, założyciela wybitnej dynastji aktorskiej, z której pochodzi największy współczesny tragicj japoński Horikoshi-Shi, używający na scenie nazwiska swego wielkiego protoplasty. Sztuka aktorska przechodzi w Japonii z ojca na syna, a współcześni aktorzy mają często 7 do 8 poprzedników tego samego nazwiska.

Aby zostać kapłanem Uzumy, należy być przyjętym do szkoły sławnego mistrza, a następnie po długiej nauce czekać na pozwolenie występu. W ten sposób utrzymuje się stan aktorów w patriarchalnym poczuciu

AKTOR W ROLI SAMURAJA

W następnym jednak wywołała edykt pobożnego mikada Shoguna, który zabronił kobietom nadal „próbować na mężczyznach potęg swych wdzięków“ i usunął je ze sceny zupełnie. Przyszła więc epoka męska, trwająca niemal do czasów współczesnych. W ostatnich latach dopiero kobieta wróciła na deski sceniczne, a teatr przeszedł w nową fazę rozwoju.

TANIEC JAPONSKI

kultu dla sztuki i poszanowania tradycji aktorskich.

W japońskim stanie aktorskim syn dostaje w spuściznę po ojcu jego garderobę przeważnie niezmiernie kosztowną, zawierającą słynne historyczne unikatki kostiumowe. Od aktora japońskiego wymaga się, aby miał w czasie gry na sobie kostium możliwie bogaty, zdobny w dzieła sztuki sławnego haftu japońskiego. Garderoba też jest dumą i ukośnieniem każdego aktora, oraz świętością, której strzeże pilnie. Przez poszanowanie dla kostiumu, dzisiejsza scena japońska stała się przybytkiem tradycyjnego stroju narodowego.

Japońska literatura dramatyczna jest na ogół dość skąpa, a podstawowym jej czynnikiem jest dramat historyczny, sceny z życia klas średnich i ludu. W ostatnich latach jednak powstała już literatura dramatyczna o szerszych znacznie horyzontach, uwzględniająca problemy o charakterze społecznym a podkreślająca w pierwszym rzędzie prawdę i piękno. Prawda uczuć życiowych i najdoskonalsze piękno formy wnoszą się od świata rzeczywistości do świata ideału. Teatr japoński rządzi się zgoła odrębnymi zasadami sztuki niż teatry europejskie. Literatura jest tu na drugim planie, na pierwszym zaś sztuka odtwórcza poszczególnych uczuć, tańca, wesołości, zalotności, obłąkania, zazdrości, wreszcie korony tych uczuć: śmierci. Jest to sztuka mimiczna doprowadzona niemal do ideału. Aktor, nabywszy biegłości o swym kunszcie, staje się następnie improwizatorem i tu leży właściwy sekret niepospolitości sztuki japońskiej.

SZTUKA WSPÓLczesna

był teatrem ludowym, który jednak w miarę swego rozwoju coraz bardziej interesuje wyższe sfery i wreszcie przekształca się w t. zw. teatr „No“, czyli teatr klasyczny, który przetrwał do czasów dzisiejszych w niezbyt właściwie zmienionej formie. Był jeszcze i jest w Japonii trzeci rodzaj teatru. To teatr dla klasy średniej i ludu t. zw. „Shibai“, który w miarę swego rozwoju upowszechnia się i popularyzuje coraz bardziej — choć do dnia dzisiejszego uchodził zawsze za niższy rodzaj sztuki. Do tego działu sztuki teatralnej należy tokijski teatr „Soshi-Shibai“ (teatr uczniów). Aktorzy teatru uczniów nie usiłują wcale dorównać swoim kolegom ze Shibai, niemniej jednak odtwarzają doskonale współczesne życie klasy średniej.

Pierwszy teatr Shibał założyła roku 1603 słynna tancerka

W drugiej połowie XVII wieku

ACH PACZKI Z POPIOŁAMI POLEGŁYCH WOJOWNI N SPÓSOB BIORA NADAL UDZIAŁ W WALCE.

Gdy w Honolulu umilkły hawajskie gitary...

(Zobacz mapkę na str. 1-szej)

Honolulu... Jeden z najbardziej egzotycznych zakątków kuli ziemskiej... Nasycone żarem, przepojone napiętnością białe noce w gorących uściskach nagich ramion uroczych Hawajek, wplecione w upojne i omdlewające tony hawajskiej gitary... Idealna egzotyka na eksport dla amerykańskich „fabrykantów snów“. Siedzisz w kinie przytulony do swej towarzyski, która na dwie godziny kolorowej złady ekranu przestała być ekspedientką, a jest po prostu „słodkim dziewczęciem z Hawai“ i poddajesz się urokowi hawajskiej bajki. Grają hawajskie gitary...

Ale cóż to? Czy popsula się aparatura dźwiękowa? Melodia gitary staje się nagle jakaś ochrypla, przez rozlewne i rzewne tony przebiega coraz silniejszy szum, przechodzący powoli w warkot. Prysnał czar, skończyła się hawajska bajka: to leca japońskie bombowce. Nad Honolulu? O naiwny kinomani! Amerykańscy czarodzieje pokazali ci na srebrnym ekranie tylko egzotyczną bajkę, tylko uroczę Hawajki i hawajskie gitary. Napewno nie wiedziałeś nawet, na jakiej wyspie leży to „uroczę Honolulu“ i że nie tak daleko od niego, w tej samej zatoce, Amerykanie zbudowali swoją najpotężniejszą twierdzę na Pacyfiku, port Pearl Harbour, zwany „Gibraltarem Pacyfiku“. O Pearl Harbour już zresztą na pewno słyszałeś, naiwny kinomani, przed czterema miesiącami, kiedy japońskie bombowce w dniu 8 grudnia, to jest w pierwszym dniu wybuchu wojny japońsko-amerykańskiej, sprawiły w tym porcie wojennej floty amerykańskiej tegie lanie.

Dopiero niedawno opublikowano szczegóły tego druzgocącego ataku japońskiego, zebrane przez amerykańską komisję śledczą na podstawie dziennika okrętowego japońskiej łodzi podwodnej, zatopionej przed wjazdem do portu wojennego na godzinę przed atakiem. Wspomniana łódź podwodna przybyła pod Pearl Harbour w dniu 7 grudnia, około godz. 1.50. Stała ona zupełnie spokojnie przed wjazdem do portu i dopiero o godz. 4.30 nad ranem, kiedy opuszczono sieci ochronne przed łodziami podwodnymi celem wypuszczenia promu z łodem, łódź japońska niepostrzeżenie wśliznęła się do portu. Dowódca łodzi podwodnej ustalił wówczas dokładne położenie okrętów bojowych „Utah“ i „West Virginia“, krążownika „Trebton“ oraz dwunastu kontrtorpedowców i trzech kanonierek i położenie każdego okrętu dokładnie zanotował na mapie morskiej. Po dokonaniu tego precyzyjnego wywiadu japońskiej łodzi podwodnej udało się o godz. 5.25 wymknąć znowu niepostrzeżenie z portu. Następnie łódź podwodna w pewnej odległości od portu wynurzyła się z wody i przez całą godzinę nadawała drogą iskrową dokładne dane o rozmieszczeniu w porcie amerykańskich okrętów wojennych, do stojącego w pogotowiu japońskiego lotniskowca... Ciąg dalszy już wiadomy.

Czy na tym Japończycy poprzestaną? Na pewno nie. Dowództwo amerykańskie ciągle liczy się z możliwością inwazji japońskiej na Hawaje. Nie wiadomo tylko, z której strony ta inwazja nastąpi. Należy raczej sądzić, że atak będzie przypuszczony nie bezpośrednio na najbardziej ufortyfikowaną wyspę Oahu, na której leży port Pearl Harbour oraz stolica wyspy, Honolulu, lecz że Japończycy wyładują najpierw na innych wysepkach grupy hawajskiej, jak np. na Maui, Molokai, Lanai lub Kauai, które nie są ufortyfikowane i nie posiadają tak silnych załóg, jak wyspa Oahu. Dopiero po opanowaniu tych wysp główna ofensywa skierowana byłaby na wyspę Oahu.

Wyspa ta, o kształcie nieregular-

nego czworoboku, długiego na 50 km, szerokiego na 36 km, jest nie największą, ale najbardziej urodzajną i najgęściej zaludnioną z grupy wysp Hawajskich. Wzdłuż wybrzeży ciągnie się pasmo górskie wysokości 600 do 1200 m. Na otwartym wybrzeżu południowym, zamknięty z boków skalistymi górami, leży port Pearl Harbour. Tu właśnie wybudowano potężny obronny fort wojenny, czyniący wysepkę twierdzą nie do zdobycia. Na wyspie Oahu stacjonuje największy garnizon Stanów Zjednoczonych. W słynnych barakach Schofield jeszcze przed wojną było pomieszczone 20 tysięcy żołnierzy, przeważnie marynarzy. W ciągu czterech ostatnich lat załoga tych baraków wzrosła niewątpliwie kilkakrotnie, zwłaszcza po pierwszym nalocie na port.

Prócz olbrzymich doków znajdują się tu wielkie składy amunicji i inna stacja radiowa, obsługująca wyłącznie porty wojenne, łodzie podwodne oraz flotę powietrzną marynarki wojennej. Wejścia do portu strzegą 10-, 12- i 14-calowe działa, wpuszczone w stal i beton. Port lotniczy po dokonanej w 1940 roku rozbudowie, prócz pomieszczenia dla maszyn „awionetek“, pozwala lądować równocześnie dwustu samolotom wojskowym. W czasie miążdżącego ataku japońskiego w grudniu zarówno twierdza jak też port i lotnisko zostały poważnie uszkodzone, jak jednak doniósł niedawno „Nev York Times“, zarówno na wyspie Oahu jak i na innych wyspach hawajskich przeprowadza się w szybkim tempie budowę nowych lotnisk i rozbudowę już istniejących, wzmacnia się garnizony, zaś artyleria zajęła swe stanowiska w górach, w których w zupełności panuje nad całym wybrzeżem. Cała trudność tkwi w tym, że samolotów jest jeszcze ciągle za mało, zaś system obrony jest jeszcze za słabo rozbudowany, by w razie inwazji japońskiej można było na pewnym odcinku skoncentrować taką ilość sił zbrojnych, jaką rzuciłby atakujący.

Są jeszcze i inne kłopoty. Chociażby z tubylczą ludnością. Wyspy Hawajskie zamieszkiwało przed wybuchem wojny japońsko-amerykańskiej okragło 380 tysięcy osób. Więcej niż jedną trzecią mieszkańców bo 150 tysięcy stanowią Japończycy. Z tych 118 tysięcy, jako poddani Stanów Zjednoczonych, stanowiło mniejszość narodową, reszta zatrzymała japońską przynależność państwową. Należy przypuszczać, że w związku z wybuchem wojny te 37 tysięcy obywateli japońskich zostało internowanych i prawdopodobnie w ogóle wywiezionych z wysp Hawajskich, pozostało jednak na nich jeszcze 113 tysięcy Japończyków, obywateli amerykańskich, z którymi miejscowe władze amerykańskie mają wiele kłopotu.

Nie różowo przedstawia się również sprawa aprowizacji tych wysp. Wprawdzie gleba jest tu bardzo urodzajna, ludność jednak uprawiała dotychczas wyłącznie trzcinę cukrową i ananasy. W razie blokady tych wysp trudno, żeby ludność a tym bardziej stacjonowane na wyspach wojsko żywiło się tylko trzciną cukrową i ananasami. Dlatego jeszcze przed trzema laty, kiedy już wówczas liczone się poważnie w Ameryce z możliwością wojny z Japonią, zastanawiano się, czy nie możnaby uprawiać na Hawajach pszenicy. Próby w tym kierunku wypadły pozytywnie. Okazało się, że dzięki tropikalnemu klimatowi pszenica dojrzewa na Hawajach w ciągu osiemnastu dni. Sama wyspa Oahu może produkować ziarno na przestrzeni 30 tysięcy morgów. Po wybuchu wojny zostały więc wydane w tym kierunku odpowiednie zarządzenia i na Hawajach po raz pierwszy w ciągu ich historii zasiano w tym roku pszenicę. Czy jednak zdąży ona dojrzeć?

(T)